

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljâ: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam veljâ: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljâ 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljâ trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenem nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 147.

V Ljubljani, v petek 2. julija 1886.

Letnik XIV.

Ciril-Metodovo društvo „Katholischer Schulverein“.

(Dalje prih.)

Krščanstvo se je precej pri svojem nastopu bojevalo s paganstvom, sedaj se pa bojuje z novim paganstvom, z lažujivim liberalizmom, bojuje se z ljudmi, ki pravijo, da je vsaka vera dobra, da ima vsaka vera enako veljavo, da ni razločka za človeka, ali je v ti ali uni veri, da le pošteno živi, tem in takim ljudem je vedno na jeziku verska trpnost (toleranz); sami pa ne morejo trpeti katoliške vere, ki pravi, da je edino zveličavna, ki pravi, da se resnica ne more z lažjo, ne pravica z krivico bratiti. In naj se med seboj še tako sovražijo, proti katoliški cerkvi so vsi edini v sovraštvu in preganjanju. Takim načelom pa najbolj vstreza brezverska šola (konfessionslose Schule).

Naše šolstvo se ne more imenovati brezversko, ker se po šolah uči verouk, versko se pa tudi ne more imenovati, ker nikjer se ne govori o verskem šolstvu in stavi državno nadzorništvo nad cerkveno nadzorništvo, in je v poslednji vrsti le naučni minister učitelj verouka, ki določuje v verskih vajah i. dr., ne pa predstojniki cerkveni po zapovedi Kristusovi. Iz naopačnih načel se pa dajo izpeljati tudi le take posledice. Tega mi ne smemo nikdar pozabiti, kajti kolikokrat katoliki tirjajo kako premembo na korist verouku in verski vzgoji po šolah, odgovarja se jim vselej: Postava je, postava tako govori, postave se moramo držati. Znabiti je tu pa tam po posebni milosti kako polajšanje, a to se le trpi; postavno ni, zato se lahko spremeni vsak trenutek, zlasti o spremenu oseb. To pa je ravno napako in škodljivo.

Toda rekli nam boste: Vi klerikalci po nepotrebnem hrup delate, vi begate mirno ljudstvo, nevarnost je le v vaših očeh, mi drugi tega ne vidimo. Že verjamemo, da ne vidite, a to je ravno obžalovati in zato ravno si moramo prizadevati, da bi videli.

Na vogalih Dunajskega mesta so prilepljena

vabila k pristopu v „Kathol. Schulverein“. V katoliški Avstriji pa „Kathol. Schulverein“! Čemu je vendar treba tega društva? Mi pa mislimo: Može, ki so ga osnovali, niso ga osnovali samo zaradi sebe, da bi se njih imena brala, ali da so na svoje rame malo več dela si naložili; marveč zaradi potrebe, ki je postala očitna, treba je, da se krščanstvo povrne v človeško družbo, ki je toliko zbegana in razdejana po liberalnih načelih. Zato pa je treba začeti drugo delovanje, delovanje krščansko. Dasi-ravno je to o začetku malo zrno, mora pa vendar vzrasti v veliko drevo, mora postati kvas, ki prekvasi vse testo.

Kaj pa porekó k takim prizadevanjem možjé, ki sedé tam, kjer se postave kujejo? Kaj, rekli bodo: Mi imamo polno drugih bolj važnih reči. Levica bo rekla: Nam gré za to, da vržemo sedanje ministerstvo, ki noče plesati, kakor mi godemo. Nemci branijo narodnost, katero nihče ne napada, Slovani pa tirjajo enakopravnost, ktera je načelno zagotovljena, a v dejanji jako pomanjkljiva. In tako ne najdejo časa, da bi se resno vkvarjali s šolstvom.

Vse drugače pa so postopali liberalci, ko so prišli po raznih okoliščinah do vlade v Avstriji l. 1867. Tu ni bilo odlašanja, niti odkladanja, kar po tovarniško so kovali postavo za postavo. Zbrisali so katoliški značaj Avstrije, vpeljali brezversko šolo, odpravili zgodovinske pravice posameznih dežel. Tu niso gledali ne navzgor, ne navzdol. Duhovne so zapirali, ako so se upali spregovoriti besedo o nezmotljivosti liberalizma. Ljudstvo jim je bilo nezrelo in nedorastlo, dokler je tičalo v verskih okovih in tako so postavili sistemo, ki ima značaj kosmatega tvarinstva in novošegnega paganstva, kakoršno se razodeva v nazorih tako zvanih „reform-židov“ in framasonov. Vera naj se odpravi pri ljudstvu in namesto nje naj se postavi nek krmežljiv humanizem (očiščeno človeštvo, ali kali!). Državna veljava, ki se pokaže v postavljeni oblasti, naj se odstrani in ljudstvo naj bode nad vladarjem (suvereno ljudstvo), a temu se mora na vso moč prilizovati, dokler izpolnjuje, ali bolj prav, dokler pusti voljo ljudskim demagogom. Z besedo: Vladarja so fra-

masoni in brezverni liberalci (kar je eno in isto) povzdigovali do mračnih in meglenih nedosegljivih višin, da bi ljudstvo ne moglo do njega in on ne videl njih potreb in nadlog. To se je v tem stoletji polagoma godilo po celem svetu.

Nekako po tem so ravnali liberalci tudi v Avstriji in se še sedaj ravnaajo, le da so obtokli nekaj robatih grč, nad katerimi so se zvesta ljudstva preveč spodtikala; a sploh gré državni voz od tiste dobe po iztiranem kolovozu; in res, le bati se je, da bi kedaj ne obtičal v blatu. — Zato so se katoliki začeli gibati in so osnovali „Kathol. Schulverein“, ker so se zastoj ozirali po drugi pomoči.

Zakaj pa ravno začeti s „Kathol. Schulverein“-om, z „društvom Cirila-Metoda“, bi li ne bilo kaj drugega bolj potrebno? Gotovo ne. Krščanska šola je temelj olike; če ta ni postavljen ali je postavljen plitvo na pesek, kako naj bode potem duševno poslopje? Takošnje, kakoršnje je dandanes pri veliki večini katoličanov. Zavedajo se le toliko, da so katoliško-krščeni, dalje njih zavednost ne sega niti v znanji, niti v dejanji. Kaj pa potem zamore priti iz take neodločne in nerazločne ljudske tvarine? Saj dobro vidimo kaj. Nerazumljiva verska vnemarnost v domačem in v javnem življenji. Že ime „katoliško“ tako marsikterim smrdi in mrzi, ter jim služi le v porogljiv zasmeh. Pa kaj bomo o tem mnogo besed zgubljevali, le pogledjmo raje, koliko se vidi dejanskega katoličanstva na alicah, na trgu, kakdar „Angelovo češčenje“ zvoní, ali po krčmah in hišah katoliških o petkih in postnih dnevih itd., še mnogo bi lahko navedli. In vendar bi taki dejanski brezverneži mnogokrat radi bili, ali pa se sami vsiljujejo za vodnike katoliških Slovencev!? Pa — pustimo to — smo že tako nehoté predaleč zašli od namenjenega pota, toraj povrnimo se k društvom za krščansko šolsko vzgojo.

(Konec prih.)

LISTEK.

Trpljenje katoliške cerkve na Ruskem.

(Dalje.)

Edini, ki je razkolniško duhovščino nekoliko varoval, je bil kralj Poljski. Žiga I. je imel dobro voljo in je iztiral iz škofijske stolice plemenitaša, ki se je kar meni nič, tebi nič, polastil škofovske službe. Tudi sicer je varoval cerkveno premoženje. Drugače je bilo pod njegovim naslednikom Žigo Avgustom, ki je protestantizmu vrata do stežajev odprl. Tukaj se je večkrat primerilo, da so škofije prodajali tem, ki so največ za-nje obetali, da, ena in ista škofija je bila prodana mnogim, ki so se potem z orožjem v roki bojevali za-njo. Izmed najbolj spodtikljivih slučajev te vrste je bil prepir za škofijo Vladimirsko l. 1565 med Krasienskim, opešanim plemenitnikom in Lazavskim, razkolniškim škofom v Helmu, ki je hotel svojo škofijo z boljšo zamenjati. Lazavski je zmagal z orožjem in je spodil kraljevega sela, ki ga je hotel staviti na od-

govor, z zasramovanjem in pretepom. Krasienskega so mogli odškodovati s škofijo Luzk, ktero je šest let vladal, a ne da bi bil posvečen. Prisiljen se je dal konečno posvetiti. Hčeri svoji dal je škofijska zemljišča za doto, njegovi sinovi in vnuki so škofijo plenili, da bilo je groza, in še le Štefan Bathory jih je pregnal z vojskino silo. Pod solncem novega evangelija je dozorel pri Rusinih tak sad na drevesu novega evangelija!

Prav enake razmere so bile v Rudeči Rusiji, ker se je podedoval škofijski sedež v hiši Balabanovi, in vsled grozne samopašnosti je beseda Balaban istega pomena postala, kakor bandit in ropar.

Še le, ko je do prestola prišel Žiga III., goreč katoličan, je zasvetil Rusinom žar upanja. Najprej je vtrdil katoliško cerkev proti protestantizmu, ki je pod Žigo Avgustom močno napredovalo. Prav živo so ga podpirali odlični udje družbe Jezusove, ki so veliko pripomogli, da je stara vera zmagala. Tudi za uboge se je potegnil, in slovečemu o. Skargi gré zasluga, da je že leta 1576, pod vlado Štefana Bathory-a, s svojim krasnim pisanjem o edinosti cerkve Božje storil prvi korak do unije in z veliko zmer-nostjo pokazal pravo pot.

Žiga III. je delal na to, da se načrt dovrši; pri tem sta ga podpirala grof Zamojski, kardinal Jurij Radzivil in Maciejovski, izvrstni latinski škof v Luzki. Na čelu Rusincem je bil tačas Konstantin II. Ostrogsky, knez z neizmernimi prihodki, na leto nekako 8 milijonov. 2000 plemenitnikov je bilo v njegovi službi, on je mogel oborožiti 15.000 mož in trikrat je že Tatаре nazaj zapodil. Na njegovih zemljiščih, ki so bili po vsi Volhiniji, je bil patron 600 cerkvam, mnogim samostanom in čez rusinsko škofijo Luzk. Ta Ostrogsky je bil prvi mož pri Rusinih; ako je bilo moč ga pridobiti za unijo, ni se bilo nadejati resnega upora, njemu je posvetil O. Skarga bukve o edinosti cerkveni. Od kraja je bilo videti, da bode Ostrogsky pritrtil kralju; v resnici pa je hotel odpraviti delo miru s pogoji nemogočnimi. A prišlo je vendar do unije. Na sinodi v Brestu so sklenili rusinski škofje l. 1590, da se hočejo ločiti od razkolniškega patrijarha; l. 1591 so tam sprejeli unijo in l. 1594 podpisali. Poslanci so šli v Rim in 23. decembra 1595 obravnave srečno dovršili, a knez Ostrogsky je lice odkril in je sinodi v Brestu žugal z orožjem. Kakor njegov prednik Eugen IV. pri zboru v Florenci,

Politični pregled.

V Ljubljani, 2. julija.

Notranje dežele.

Vedno bolj jasno je, da se grof Taaffe v resnici misli s svojim kabinetom nad stranke dvigniti in tako zvano *uradniško ministertvo* vpeljati. Naši nasprotniki se tega jako veselijo, ker se nadajo, da se jim bo s pomočjo uradniškega ministertva posrečilo, Slovane popolnoma zadušiti, kar se jim do sedaj ni hotelo posrečiti. Za to so pa tudi iz Dunaja na veliko trobento v „Nordd. Allg. Ztg.“ celemu svetu zatrobili, „da je bila jako srečna misel, da se na stol trgovskega ministra ni poklical kak politikar iz sedanje večine državnega zbora, temveč oseba iz najvišjih uradniških krogov, kateri ne boleha jo še na tistem doktrinarizmu, kateri se v novjšem času povsod skazuje z jezikom, čegar vpliv je le za trenutek preračunjen.“ Uradniški stan je tako rekoč rojen dober upravitelj države, in dobra uprava je pa ravno smoter prave in zavedne vlade. Da, prav v uradniškem stanu nahajamo tolikošnjo mero prave učenosti, nadarjenosti in skušenosti, ter spoštovanje za ohranitev avtoritete, toraj vse skozi lastnosti, ki jih pač noben drug stan nima v tolikošnji meri združenih. Prav zaradi tega se je nadjati, da se bo novi minister Bacquehem, kteremu so pota državne administracije do najmanjše pičice znane, in kateri je skoraj da po celi državi in tudi v Bosni služboval, ter so ga povsod zaradi njegove učenosti, marljivosti in delavnosti jako radi imeli, veliko prej v novi službi vdomačil, kakor pa katerikoli še tako izurjen parlamentarec, ki niti pojma nima o državni administraciji. Politično se Bacquehem do sedaj še nikjer ni pokazal, kakor se tudi avstrijskemu uradniku spodobilo in to mu je menda tudi v ministertvo pot pogladilo. Ker pa ravno državo poznajo, kakor malokdo drugi, in ker je prav sedaj služboval v deželi, kjer tolikanj narodnosti druga poleg druge prebiva in je vsem pravičen bil, se je temveč nadjati, da se bo takoj sedanjemu kabinetu privadil. Kar se nam sumljivo na Bacquehemu kakor tudi na Gautschu dozdeva, je to, da ju opozicija ne preganja in desnica pa tudi ne more reči, da bi bila njena pristaša.

Levičarji v novem trgovinskem ministru nekakega pomočnika vidijo. Kaj jim za to podlago daje, nam ni znano, pravijo pa, da bodo stališče opozicije takoj zapustili, kakor hitro se bo Taaffejev kabinet tolikanj preosnoval, da si bo „avstrijsko državno idejo“ na svoj prapor zapisal. (Hina vci!) Da to ni družega, kakor le gola fraza, nam pač ni treba posebej zatrdovati, za katero namreč levičarji propadlo upanje skrivajo, da bi se jim še kedaj posrečilo do vladne višave vspeti se. Taaffejevo ministertvo se je od svojega početka, pa do današnjega dne vedno zvesto držalo prave avstrijske državne ideje, za kakoršno smo se vsi Avstrijani brez razločka narodnosti še vselej navduševali in se bodemo; toda opoziciji ta avstrijska državna ideja ni prava. Oni si želijo drugače; želijo si take, v kateri bi Nemčija imela prvo besedo v hiši, Avstrija bi pa le nekako za dekle služila. Z besedo, želijo si nemške hegemonije. In take državne ideje se sedaj nekoliko nadejajo, ker mislijo, da se je bodo mlajše moči Taaffejevega kabineta poprijele. Posebno se pa na Gautscha in Bacquehema zanašajo, da jim bodeta kostanj iz žrjavice pobirala. Može se motijo! Kako Taaffe sam v tem oziru misli, nam je vsem dobro znano, tudi minister Gautsch je gledal avstrijskega domoljuba že jako določno svojo misel s tem razodel, da je vse tiste nemške knjige iz avstrijskih dijaških knjižnic venkaj pometati ukazal, ktere so imele namen avstrijsko nemško mladino za Veliko Nemčijo vzgojevati. O Bacquehemu se pa vendar vsaj nadejati smemo, da ga je Taaffe za to priporočil, ker ga je kot svo-

jega moža poznal. Levica si že zopet gradove v oblake stavi.

V višjih vojnih krogih pečajo se z napravo *spominka vojnemu maršalu Radetzkyju* na Dunaji. Trg pri votivni cerkvi, pravijo, da bo za to najemestnejši. Znamenito je, kako da se za to idejo tudi Madjari ogrevajo, o katerih je sicer znano, da za avstrijsko vojsko in njene dostojanstvenike ne marajo kaj posebno. Mogoče je tudi, da hočejo z navdušenjem za Radetzkyjev spominek popraviti, kar so nad Hentzi-jevem pregrešili. „P. L.“ v tem smislu piše, da je zanimanje, katero se že več časa v stalni vojski, kakor tudi v obeh deželnih brambah za napravo Radetzkyjevega spominka opazuje, znamenje jako dobre in domoljubne politike, katero mora vsak pravi domoljub iz celega srca pozdravljati. Posebno se pa Madjari še dobro spominjajo, da je grof Radetzky celih 14 let v ogerskih deželah služboval in da je bil v najbližnjem sorodstvu z jedno najprvih madjarskih magnatskih rodovin. Vse to bi že zadostovalo, da se tudi med Madjari ohrani blag spomin velikemu vojskovodji. Toda Radetzky je še več storil, s čemur si je stalno hvaležnost Madjarov zaslužil. Ne le, da se ni nikdar osebno boja proti Madjarom vdeležil, temveč je iz Verone in Milana vedno pisma na Dunaj pošiljal, v katerih je spravo z Madjari najtopleje priporočal. Dosegel sicer ni nič, ker se na Dunaji za njegove nasvete niti zmemili niso; da jih je pa dajal, je resnica in zato mu morajo Madjari hvaležni ostati. Naj se mu toraj spominek postavi kjer-koli, Madjari se bodo vedno hvaležno nanj ozirali. Čudno, jako čudno, da se je Dunaj še le sedaj domislil, da bi se vrlemu in hrabremu vojskovodji tudi v prestolnici dostojen spominek spodobilo.

Organizacija deželne uprave na *Hrvatskem* je končana in imenovani so novi nadžupani, ti so: Okrožni upravitelj v Gospiću, Marka Kasumović, je postal veliki župan županije ličko-krbavske in mesta Senja in Karlobaga; okrožni upravitelj v Mitrovici, Ivan Čudić vitez od Kamenskogore, je veliki župan županije modruško-riečke in mesta Bakra; podžupan podžupanije Karlovaške, Štefan Kovačević, je veliki župan županije Zagrebske in mesta Siska, Karlovca, Petrinje in Kostanjevice; veliki župan županije Varaždinske, Radoslav Rubida-Zichy de Zagorje, Zich et Zajka, je veliki župan te županije in mesta Varaždina; veliki župan županije Belovarske, Budislav Budislavjević Priedorski, je veliki župan županije Belovarsko-Križevačke in mesta Belovara, Križevaca, Koprivnice in trdnjave Ivanič; veliki župan županije Požeške, Dragotin pl. Gvozdanović, je veliki župan iste županije ter mesta Požege in Broda; dr. Teodor grof Pejacevich Virovitički je veliki župan županije Virovitiške in mesta Osjeka; konečno Ervin pl. Cseha je veliki župan županije Sremske ter mesta Mitrovice, Zemuna, Karlovcev, Petrovaradina in mestnih municipij vredenega trgovstva Rume. Med novoimenovanimi je toraj pet uradnikov in le trije so tako rekoč novinci pri vladni upravi, a njih stan, plemstvo, jih je povzdignilo do časti velikih županov. Novoizvoljeni župani so imeli 1. t. m. konferenco, da se zmenijo zaradi nameščenja uradnih služeb v teh na novo ustanovljenih nadžupanijah. Te nadžupanije so osnovane po ogerskem kroju, tam so nadžupanje le plemenitaši tistega okraja, županijske službe so tako rekoč le častne službe; v županijskih zborih je torišče za veliko in malo gospodo v tem okraju. A tudi v tem oziru je na Ogorskem mnogo drugače, plemstvo hira na Ogorskem ali pa iz državnih jasli zoblje; kar se pa tiče Hrvaško-Slavonske, je to mnogo drugače, takega plemstva je na Hrvatskem malo, v Slavoniji, zlasti pa v bivši Granici ga pa celó ni. — Bati se je, da bi se ta osnova hrvatskemu ljudstvu ne podala tako, kakor selskemu dijaku, kteremu je kmečki krojač gosposko sukno

skazil, in je sedaj postal smešna oseba nagajivim vrstnikom. Zato se je bati, da bi hrvatska dežela ne zadobila izkušnjo več, a ne zgubila pri tem mnogo denarjev. — V tem smislu se nekako izražujejo nezavisni hrvatski listi; ogerska uprava je po širokem svetu znana pod krilato besedo: „Ungarische Comitativwirtschaft“; tako zvani „Bahovi huzarji“ so napravili v deželi mir; kar se gmotne strani tiče, je bila dežela na boljšem, kakor pod domačo podedovano (avitiško) samoupravo. — Mi sicer ne zagovarjamo one dōbe od l. 1850—1860, a le toliko rečemo, da je staro treba času primerno preurediti, stare naprave, kakor so bile nekdanj, se pa novim ne prilagajajo, staro plemstvo bolj živi v zgodovini, v sedanosti pa je težišče preloženo v narod, kar je po narodu in po narodovih potrebah osnovano, more obstati.

O. kr. namestnik baron **Pretis** se je toliko pozdravil, da se je mogel iz Gorice podati na daljši odpust v Aussee na Štajarsko. Na Nabrezini je odhajajočega pozdravilo več rodovin iz Trsta. Vodja namestništva bode dvorni svetovalec vitez pl. Rinaldini.

Vnanje države.

Kaj ima opraviti *knez Črnogorski* na Dunaji? O tem so popraševali tū in tam vzlasti v Petrogradu, dasiravno ne dvomijo, da je Rusom iz srca vdan. Od sicer verjetne strani se zatrjuje, da se na balkanskem poluotoku važne stvari pripravljajo. Začenja se to baje s tem, da je ravnokar Suleiman paša prinesel knezu Nikolaju red. Dalje se opozoruje na to, da se Črnagora resno pripravlja na boj in knez je rekel srbskemu politikarju Balanovu: Črnagora ne bode nikoga prosila miloščine, a zahtevala bode le, kar more doseči z lastnimi močmi. Poročilo iz Cetinja pa se glasi: Črnagora vé, kaj hoče in kako to hoče, ako si ne pridobi zemljišča, ne more več obstati kakor država.

Gledé izgonov neljubih jim oseb so *Nemci* v resnici nedosegljivi ljudje. Niti svoje lastne krvi ne morejo trpeti, če jim preglavico dela, ali jim na napotje hodi. Ravnokar čitamo telegram iz Berolina, da so ondi socijalno-demokratskega državnega poslanca iz Berolina izgnali! Kaj takega je tudi edino le v Bismarkiji mogoče! Državni poslanec je in ostane zastopnik naroda, dokler ima njegov mandat v žepu in kot tak ima, rekli bi, vendar pravico v prestolnici bivati, dokler se mu poljubi, če sicer ni rogovilež. Če redarstvu ni po volji, naj mu dokaže pregrešek in sodniji reče, da naj ga zalezuje in kaznuje. Izganjati pa ga nikakor ne gré in je s tem Nemčija, ta olikana Nemčija dokazala, da ne pozna nikakega razločka med svojim državnim poslancem in počestno barabo ali pa poljskim židom, ktere je tudi izgnala, ker so ji nadležni postali. Nemci se bodo Bismarku lepo zahvalili, če jih bo tako pestiti jel. Kaj si mora pa narod misliti, vidoč, da policija z zastopniki njegovimi ravno tako postopa, kakor s pritepenci! Lepa hvala za tako kulturo! Nam je že naša surovost ljubša!

Pred poslednjimi volitvami na Angleškem so tudi „*tories*“ (konservativci) okoli *Ircem* moledovali za glasove, za ktere so jim zlate gradove obetali, če zmagajo. Dolgo se o tem ni nič pravega vedelo; sedaj je prišlo pa vse na dan. Nekteri konservativci se sedaj tega svojega postopanja zelo sramujejo in bi ga radi vtajili. Celó lordlajtenant irski, Carnarvon, je v te spletke zapleten in se o njem trdi, da je Ircem pred volitvami menda vse obljubil. Rekel jim je, da če „*toriji*“ zmagajo, bodo Irci takoj svoj parlament dobili, da se bo dalje irska obrtnijava varovala in pa da se bo napravila še jako bolj vgodna postava za nakup posestva, kakor jo je Gladstone pozneje sam predlagal. Vse to obljubili so „*toriji*“ zapisati si na svoj program. Carnarvon sedaj vse to tají, Irci pa le dobro vedó in trdijo, da se je lord Carnarvon pred pogovorom s Parnellom, kakor tudi po tistem s Salisburyjem pogovarjal. Dalje je Ircem

tako je tudi Klemen VIII. privolil, da se obdrži vzhodno bogoslužje in Žiga III. je obnovil staro postavo, ki je zagotovila rusinskim škofom iste pravice, kakor latinskim.

Ostrogsky se je med tem pripravljajal za boj na življenje in smrt zoper unijo. Izdal je oglas, ki je naznanil teh šest ali sedem ljudi za prikrite lopove, ki so se na skrivnem zarotili, patrijarhe izdati in nas zaplesti v enako izdajo — nas pravoslavne, kakor da bi bili mutasti psi.

Precej so bili nekteri rusinski škofje tako omahljivi, da so podpise svoje preklicali, kakti prisiljene in ogolufane. Da bi kralja prisilil, poklical je Ostrogsky Kozake iz Ukrajne na ropanje, a zapodili so jih. Razkolniški fanatik je nadražil protestantsko plemstvo, pa tudi ta vstaja je bila pobita l. 1607. Prihodnje leto je umrl sivolasi veleizdajalec, bruhaje neukroteno maščevanje, a njegova vnukinja Ana je rekla, da je umrl v željah po zedinjenji.

Njegovi otroci so prestopili h katoliški cerkvi in njegova ravno imenovana vnukinja je osnovala l. 1624 v Ostrogu, prejšnjem glavnem mestu, slavni jezuitski samostan. Tako je bila vsaj za večino Ru-

sinov, rešena unija. Ali unija v Brestu ne bi bila trdnjša, kakor prejšnja unija v Florenci, ko bi ne bili vdahnili vsaj nekterim rusinskim duhovnikom novega življenja. V to je Bog poklical svetnika — sv. Jozafata, slavnega mučenca Rusinov z Rimom zedinjenih.

Janez Končević je bil rojen v Vilni l. 1580 in je ravno tam stopil leta 1604 z imenom Jazafat v samostan Bazilijancev presvete Trojice. Sv. Duh sam ga je vodil; v samostanu globoko zabredenim je mnogo molil in se pokoril, ob enem se iskreno učil, da bi bil zmožen braniti unijo. Njegov izgled ni bil brez sadú; kmalo se je povzdignil samostan v Vilni, in svetnik je vstanovil od tam dva nova samostana.

Jožef Velamin Rutski, njegov tovariš in prijatelj, je bil uprav tako obdarovan in pobožen; vzgojen je bil v grškem kolegiji v Rimu in je vstopil leta 1607 v samostan sv. Trojice. Po smrti sivolasaga metropolita Pocieya, ki je sodeloval pri uniji in se 15 let za njo boril, nastopil je Rutsky l. 1614 na stol metropolita. On je delal na to, da je bil sveti Jozafat, dasiravno se je v svoji ponižnosti tega branil, imenovan za koadjutorja v Palocki in za škofa v

Vitebsku. 12. nov. 1617 je bil v Vilni posvečen za škofa. Z združenostjo obeh teh svetih mož je bila unija dogotovljena o začetku l. 1620 po vsi beli Rusiji.

A resnih bojov je bilo v Rudeči in Mali Rusiji še mnogo. Rutski je sicer slovesno zasedel stolico v Kievu. Bazilijanci iz šole sv. Jozafata bi imeli biti tam jedro, okoli kterega se ima začeti duševno prerojenje. A načelnika tega kardela, Antona Hrekoviča, so izjarjeni šismatiki l. 1618 vtopili v Dnjepru. Led so prebili in so mučenca pahnili notri klicaje: „Ti si unijat in hočeš izdati našo vero.“ Ko se je hotel za kraj ledu prijeti, odsekali so mu roko in so klicali: Na papeža se skliči! Valovi Dnjepra so ga potegnili pod led.

Veliko težav je prineslo l. 1620. O priliki, ko je obiskal razkolniški patrijarh v Jeruzalemu Kiev, je zbral vodja kozakov, Konačević, glave razkolništva v glavnem mestu Male Rusije, in razglasili so, da so zedinjeni škofje odstavljene in posvetili so celo vrsto nasprotnih škofov. Žiga III. je potreboval vodje Kozakov, ker ob enem je žugala vojska s Turki na jugu in s Švedi na severji. Konačević je obljubil kralju, ne da bi zahteval vinarja zato, iti nad Turka

tudi prav dobro znano, da ta predlog ni imel nikakega drugega namena, kakor da sta Carnarvon in Salisbury s prvega med seboj določila, koliko da se Ircem lahko obljubi, v drugič po razgovoru s Parnellom pa, koliko da se jim obljubljenega brez škode lahko spolni. Na podlagi teh razgovorov je lord Salisbury tudi pogojno obljubil, Ircem lasten parlament dovoliti, kolikor se bo taisti z angleškimi interesi strinjal. Sedaj pa Salisbury o vsem tem noče nič več vedeti in le gleda, kako bi se Ircem najhitreje in najbolje znebil. V takih okoliščinah je pač malo upanja, da bi pri bodočih volitvah prodrl.

Nemci v Avstriji so pa res reveži, da jim ga na celem svetu, da, še celo v daljni Ameriki ni para. Ker se celo v Ameriki boje, da bi se v Avstriji nemška kultura popolnoma ne zadušila, so si **amerikanski Nemci** v Novem Jorku osnovali društvo, ki bo imelo nalogo, nad tem čuvati, da se nemška kultura posebno v Avstriji ne bo vničila. V ta namen sošli so se v nedeljo 27. junija, kakor se je to „Deutsche Ztg.“ iz Novega Jorka brzojavilo, onde nemški Amerikanci, veliko nemci in avstrijski Nemci na velikem shodu, ki ga je ondi naseljen vrednik iz Moravskega, Ottendorfer, po imenu, sklical. Ravno ta Ottendorfer jim je tudi slikal stiske in težave, v katerih se Nemci po Avstriji nahajajo. „Kakor toraj vidite, je pač vsakega Nemca po širni zemlji božji dolžnost za to skrbeti in na to delati, da stopi z avstrijskimi Nemci v najožjo dotiko. To se pa najbolje zgodi le „viribus unitis“. Ko sta temu tudi navzoči Hans Kudlich in pa senator Schurz prikimala, da je tako, se je društvo za podporo avstrijskih Nemcev takoj osnovalo in bo v Novem Jorku svoje osredje imelo; po vseh drugih ameriškanskih mestih, kjer Nemci prebivajo, se bodo pa podružnice osnovale.

Izvirni dopisi.

Iz Rake, 30. junija. (Birna in še nekaj.) Sv. Petra in Pavla dan vršilo se je v naši duhovniji napovedano birmovanje in cerkvena vizitacija. Na meji Leskovške in Raške fare sprejel je prešnji večer župan z odborniki premil. knezo-škofa. Pred Raškim gradom, kateri stoji pred vasjo, pričakovala je šolska mladina z gg. učitelji višjega pastirja. Hčerka g. nadučitelja podelila je došlemu šopek s kratkim nagovorom in prosila blagoslova vsej Raški mladini, kterege so premilostljivi z veseljem podelili klečeči mladini.

Premil. knezo-škof peljali so se potem v grad g. Lenka, od koder so se kmalo vrnili in potem peš podali k farni cerkvi; pred njim korakala je šolska mladina s svojo zastavo. Prijazno in postrežljivi gospod grajščak ponudil je gostoljubno za časa bivanja svoj grad knezo-škofu v stanovanje. Sprejeli so tudi ponudbo in skazali poštene krščanski družini to čast, ktera jo je tudi vidno razveselila.

Drugi dan bilo je birmovanje. Premilostljivi knezo-škof ta dan niso delili le malim Raške fare duhovnega kruha, ampak tudi odraslim. V lepem krepkem govoru, sedanjemu času, kakor tudi kraju popolno primernem, govorili so o poslancih božjih, posebno o duhovnikih, stariših, kateri imajo dolžnost po zgledu prvakov apostelnov delati za čast božjo.

Birmancev bilo je vseh skupaj 789, domačih 411. — Po dovršenem cerkvenem opravilu bila je cerkvena vizitacija.

Na to pa so se podali mil. knezo-škof in vsa

s 60.000 kozaki, ako potrdi le razkolniške škofe in popusti unijo. Vendar je kralj ostal stanovit in je rekel, da, če mora biti, raje umrje, nego da bi storil kaj takega, kar je zoper božjo čast.

Sveti Jozafat je mogel sam zoperstati viharju, kterege je izbudil nasprotni škof Smotnycki. Valovi ustaje pluskali so više in više, dokler je padel svetnik za žrtvo razkolnikom. 12. novembra 1623 je bil Jozafat v Vitebskem kruto umorjen, njegovo telo onečasteno in poslednjič vtopljeno v valove Dvine.

Mučeniška smrt svetnika je močno vplivala na Latince na Poljskem in je bila vzrok, da niso popustili unije, a hudodelstvo v Vitebsku je ogrnilo razkolnike s sramoto. Smrt sv. Jozafata je rešila unijo, ki je obstala kljubu vsem viharjem, dokler ni Poljska propadla. Ko je Poljska propadla, je bilo Rusinov zedinjenih z Rimom 12 milijonov. O njih osodi bodemo kmalo slišali.

(Dalje prih.)

duhovščina v grad g. Lenka, kjer se je poskrbelo za okrepčanje telesnih moči, kajti bila je že ura dve. — Po popoldanski službi božji odpeljali so se premilostljivi od nas v Čatež.

Velika čast, ktera je zadela Rako, vedela je pa množica poštenih duhovnjakov prav ceniti, zato so poskrbeli, da se je Raka ta dan, kar najbolj mogoče, praznično oblekla. Mnogo zastav papeževih, cesarskih in slovenskih vihralo je raz hiš. Na večer pred birmo bile so hiše razsvitljene in nektare izmed njih jako lepo okrašene.

Res prav vesel je bil sv. Petra in Pavla praznik za Rako. Veliko pripomoglo je k temu še dokaj vgodno vreme, ktero smo imeli ta dan, akoravno ni skoraj dneva, da ne bi bilo kacega naliva. Edino nekaj manjkalo je še Raški fari, namreč že dolgo pogrešenega g. župnika. Sirota je že dolgo dolgo osirotena (čez sedem mesecev) in željno pričakuje svojega očeta. Gosp. administrator storil je res kar je bilo v njegovi moči. Ljudstvo pa vender željno pričakuje župnika in iz vseh ust slišal se je ta dan glas: kdaj vendar dobimo novega župnika? Pa nobenemu ni bila spolnjena želja, da bi napasil radovednost; tam smo kjer smo bili po smrti r. g. župnika. (Kaj pomenja to, ali smo se znabiti preselili za 6 ali 7 stopinj zemljepišne širjave proti severu?) Ne vem, kdo bode to vganko rešil?

Nekaj časa sem hudo nadlegujejo našo mladino osepnice. Veliko otrok prišlo je k sv. birmi, katerim bilo je po brazu znati polno osepnic; ni jih zadrževala bolezen prijeti zakrament sv. birme. Kakor se sliši, prenehati bode moralo nekaj časa obiskovanje šole, da bolezen pojenja. Bog daj, da bi tisti, ki so prejeli sedaj sv. birmo, vse sv. zakramente z enakim veseljem in gorečnostjo prejeli.

Domače novice.

(Mil. g. knezoškof) bodo višje duhovske rede delili: 16. julija subdiakoniat (in dvema bogoslovčema male rede), 18. julija diakonat in 21. julija presbyterat. Kakor smo že enkrat sporočili, bo letos le devet novih maš. Bog daj posvečencem obilo darov sv. Duha!

(Trubarjev večer) napravili bodo v soboto večer ob 9. uri tudi v Tržaški čitalnici ondašnji rodoljubje.

(Vabilo k pevski veselici), ktero priredi čitalniško pevski zbor v nedeljo 4. dan julija 1886. l. na čast došlim poverjenikom društva sv. Cirila in Metoda v čitalniških spodnjih prostorih. Spored: 1. Nedved: „Lovska“, zbor. — 2. Förster: „Pobratimija“, zbor z bariton-solo, ki ga poje gosp. A. Pucihar. — 3. Pahor L.: „Zvonček“, četverspev, pojo gg. Bučar, Krsnik, Pajsar, Petrič, — 4. Tovačovski: „Sokol budidelj“, zbor. — 5. dr. Ipavec: a) „Slovo lastovke“, — Hajdrih: b) „Milo se v meni srce topi“, četverspev, pojo gg. Meden, Stamcar, Pucihar, Paternoster. — 6. Vogel: „Cigani“, zbor s tenor-solo, solist g. Iv. Meden. — 7. Loterija. — Med posameznimi točkami pevskega sporeda svira vsa godba sl. c. k. pešpolka baron Kuhn št. 17. — Začetek ob 8. uri zvečer. — Vstopnina za osebo 30 kr. — Čisti dohodek namenjen je pevski blagajnici.

(Imenovanje.) Glavnim kontrolorjem pri Ljubljanski glavni davkariji je imenovan g. Dragotin Moschnár.

(Na 8 let v hudo ječo) obsodila je predvčeranjem tukajšnja porotna sodnija 45 let starega tatú Jožeta Vavka, ki je sicer že 20 let svojega življenja zaradi tatvine po ječah presedel. Sedaj je na Notranjskem v Nadanjem Selu trgovca Štefana Klopčarja za 1118 goldinarjev po noči okradel. Denar je potem v Karlovcu, Zagrebu in Sisku tako po nemnem zapravljal, da se je to že hrvaškim detektivom preneumno zdelo in so ga prijeli. Kaj pomaga, ker je bilo že prepozno. Od vsega denarja niso več dobili, nego le še 75 goldinarjev in pa srebrno uro z verižico.

(Roparji) stali so včeraj pred porotno sodnijo Ljubljansko. Hvala Bogu, da je ta prikazen v naši deželi še jako redka! 52letna vdova Reza Klemenčič iz Kovorja, ki sploh ni na dobrem glasu, nahujkala je 18. febr. t. l. 17letnega fantalina in čevljarskega pomočnika Andreja Kokalja, da naj hiti za 78letno kramarico Katarino Presterb, ktera je ravno prej s kramo v hiši bila, in jej denar pobere. Janez Kokalj, 24letni čevljarski pomočnik, ki je

na Ljubljanskem gradu že dobro znana oseba, mu je pa nož dal, češ, da boš babo bolj prestrašil. Andr. Kokalj si je res obraz s sajami namazal, odprt nož zgrabil in za kramarico stekel. Ko jo je dotekel, jo sune in zavpije: „Denar sem kaj, prokleta baba, če ne boš crknila!“ Segel ji je v žep, kjer je res našel denarni mošnjič z 20 gld., s kterimi je takoj zbežal. Porotniki so vse tri spoznali za krive, sodnija jih je pa obsodila: Rezo Klemenčič, kot glavno provzročiteljico hudodelstva na osem let v hudo ječo; Andr. Kokalja, kot roparja na pet let, in Janeza Kokalja, kot sovdeleznika ropu, na štiri leta v hudo ječo, pojestreno s postom vsak mesec.

(Z naglo smrtjo) umrla je danes popoldne mizarjeva žena Urša Žagar v Kolesijskih ulicah v F. Doberletovi hiši. Prenesli so jo v mrtvašnico k sv. Krištofu.

(Strela vdarila) je pretečeno soboto ob 1/4 4. uri popoldne v skedenj posestnika J. Češareka iz Nemškevasi pri Ribnici. Ta skedenj kakor tudi zraven njega stoječi — lastnina sina omenjenega posestnika — zgorela sta popolnoma. Prostovoljna požarna bramba iz Dolenjevsi z jedno gasilnico in ljudje iz Ribnice z dvema gasilnicama prihiteli so takoj na pomoč, ter tako pomagali ogenj omejiti, da se ni druga in večja nesreča zgodila. Posestnika bila sta zavarovana vsak za 300 gold. pri „Foncière“. Škoda ni dosti večja.

(Cesarjev dar), vsako po 70 goldinarjev, prijeli ste gasilni društvi v Borovnici in Šent-Vidu pri Zatični za podporo pri napravi potrebnega gasilnega orodja.

(Okrajna učiteljska konferencija.) Okrajna učiteljska konferencija za Kočevski šolski okraj bode dne 21. julija t. l. v risarski dvorani nižje gimnazije v Kočevji.

(Shod svojih volilcev) sklical je državno-zborski poslanec g. Mihael Vošnjak v nedeljo dne 4. julija na Vransko, da jim bode dal račun od svojega delovanja.

(Novo občinsko starešinstvo) na Krškem se je dne 1. julija sledeče volilo: G. Viljem Pfeifer, župan; g. Fr. Gregorič, županov namestnik; gg.: R. Engelsberger, K. Schenner, grof Auersperg, A. Rupert, Janez Vanič, A. Jugovic, V. Rostohar, J. Dime in J. Pirc, občinski svetovalci.

(Železniška postaja Storé) na Štajarskem dobi domačina za načelnika. Imenovan je namreč za tisto mesto dosedanji prometni uradnik g. Matija Moneti rodom Štajarec in zaveden narodnjak. Naj južna železnica le tako nadaljuje, pa bodo kmalo pritožbe minule. Saj imamo zadosti vrlo izžolanih domačinov pri južni, kakor tudi pri državni železnici, ki bodo vseskozi spretni za načelniška mesta po slovenskih postajah. Odločno bi se moralo pa od vsakega na slovenski zemlji nameščenega načelnika železniške postaje zahtevati, da je našega jezika v pismu in besedi popolnoma zmožen. Kolikor nam je znano, se je začelo tudi tej zahtevi nekoliko vstrežati.

(Notarsko službo) v Zatični nastopil bo 5. t. m. novoimenovani c. kr. notar, gosp. Ivan Plantan.

(Goriška Proštija) je razpisana do 28. julija. Prošnje so spisovati na barona Codellija v Ljubljani, pošiljati pa v nadškofijsko pisarno v Gorici.

(Najstarejši duhovnik) Goriške nadškofije, č. g. Jakob Jerič umrl je te dni v Gorici, 92 let star. Ranjki je bil rojen v Kobdilu na Krasu, in je bil svoje dni profesor v Goriškem osrednjem semenišči. Bil je vedno veren sin svojega naroda. Naj v miru počiva!

(Prvo občno uradniško društvo Avstro-Ogerske monarhije.) Vzajemno zavarovalno društvo za življenje „Prvo občno uradniško društvo Avstro-Ogerske monarhije“ s sedežem na Dunaji imelo je meseca aprila in maja naslednji računski izkaz: Zavarovalnih ponudb došlo je centralnemu vodstvu 1204 za 1,329.883 gold. kapitala in 8750 gold. letne rente. Vsprejetih in sklenjenih zavarovalnih pogodb bilo je 1013 za 1,043.900 gold. kapitala in 4770 gold. letne rente. S koncem maja t. l. bilo je 48.195 v moči stoječih pogodb za 46,850.200 gold. kapitala in 222.600 gold. letne rente. V tekočem letu izplačalo je društvo vsled poteklih pogodb 242.500 gld. kapitala in 580 gold. rente. Odkar društvo obstoji, izplačalo je 5,890.500 gold. zavarovanja svojim družvenikom. Kakor vsako leto, tako je centralno vodstvo tudi letos precejšno število štipendij, prostih sedežev v posameznih osebnih zavodih itd. razpisalo, za ktere naj se revni udje uradniškega društva ogla-

sijo, da zamorejo svoje otroke brezplačno študirati. Dotične natančneje poduje radovoljno centralno vodstvo na Dunaji (IX. Kolingasse Nr. 15 in 17) kakor tudi vsak pooblaščenec ali agent tega društva. Odkar društvo obstoji, izdalo je centralno vodstvo ubogim udom že 81.087 gld. v podporo in 27.513 gold. za učne stipendije.

(Kolera) se je tudi na Reki že oglasila. Načelnica usmiljenih sestrâ ondî se je iz tega vzroka na superiorja v Zagreb obrnila, da naj še nekaj sestrâ božje ljubezni na Reko pošlje, ker bi si sicer ne upala shajati, ako bi se kolera širiti jela.

(„Škofija pruske krone“ v Jeruzalemu). Znano je, da je ustanovil Pruski kralj Miroslav Viljem IV. 7. sept. 1841 s porazumljenjem načelnîštva anglikanske cerkve v Londonu protestanstko škofijo v Jeruzalemu pod imenom „anglikansko-nemška škofija“. S to ustanovo so hotli namreč Angleži ter protestantski Nemci zavirati plodonosno delovanje katoliških misijonarjev v sveti deželi ter po opîšku tudi na mestu odrešenja delati zbrigo katoličanom. V ta namen je zastavil omenjeni kralj 15.000 f. st. ali 150.000 goldinarjev, iz katerih obresti naj bi se vzdrževala kukavična „škofija“. Trije „škofje“ so sedeli v tem gnezdu, „posvečeni od nadškofa“ Canterburyškega. Prvi, imenovan od angleške vlade, je bil Mihael Salomon Aleksander od 7. nov. 1841 — 23. nov. 1845. Druzega, Samuela Gobat, so izvolili Prusi, ter je vladal od 1. 1846 — 11. maja 1879. Za njem so postavili zopet Angleži Josipa Barclay l. 1880; pa smrt ga je dohitela vže 23. okt. 1881. Od tega časa pa je bila „škofija“ nezasedena, ker se niso Prusi več marali klanjati svêtom Angležev, kateri so imeli po sklenjeni pogodbi pravico vlagati svoj „veto“ nasproti izvoljenim pruskim „škofom“. Sedaj si Prusi niso mogli drugače pomagati, kakor da so ustanovili lastno „škofijo pruske krone“ v Jeruzalemu. Kakor se govori, je izvoljen za prvega „nemško-evangeljskega škofa“ v južni Nemčiji živeči protestanski misijonar Hefter, kateri je že prej v Palestini deloval, ter so mu dotične razmere dobro znane. Tako homo imeli sedaj v sveti deželi mesto enega kukavičnega jajca dva. Katoličani naj toraj sprevidijo, da imamo v prihodnje še z večo vnemo ter radodarnostjo, kakor do sedaj, podpirati katoliške misijone v sveti deželi, vzlasti varuhe Božjega groba v Jeruzalemu. —r.—

Razne reči.

— Kakor se vpije, tako odmeva. „Korjer Warszawski“ piše, da Varšavsko trgovine z železom in stroji ne morejo vstreči silni množici kupcev, ki iščejo najnovejših gospodarskih strojev. Potreba je tolika, da so mnoge tovarne mogle razširiti svoje delavnice. Pred nekaj časom se je kupovalo mnogo te robe na Nemškem.

— Znamenje časa. Vsa kopelišča na Nemškem tožijo, da ni gostov iz Ruskega. Wiesbaden, Ems, Baden-Baden in druga kopelišča ob Reni, isto tako nektera mesta, prej polna gostov iz Poljske in Ruske, ozirajo se po tihih, da bi jim perje skubili. Čemu bodeta nek Poljak in Rus denarjev nosila na Nemško, ker se njih rojaki — tirajo iz Nemškega. Trgovci v Berlinu gledajo tudi po ruskih popotnikih. Kakor se posojiuje, tako se vračuje.

— Človek, ki za stavo strada, kakor nekda v Ameriki dr. Tanner, ki pa je poslednjič obnorel, našel se je zopet na Laškem in ta je neki Succî. Ta človek namreč trdi, da umé iz afrikan-skih želišč napraviti tak čudodelen izleček (ekstrakt), da človek to vživaje ne peša ne duševno ne telesno. On pravi dalje, da bode njegov ekstrakt ovrgel vsa sedanja pravila fiziologije in patalogije (nauk o telesnem življenji in zdravljenji). Sedaj ta človek pod nadzorstvom strada, t. j. ne vživa zoper lakoto nič druzega, nego njegov ekstrakt, samo nekaj vode popije. Zdravniki, ki ga opazujejo, pravijo, da se mu post nič ne pozná, in še nekaj — naj verjame kdor hoče, da so mu mišice še čvrstêjše, nego prej. — Na svetu se pač nahajajo ljudje vsake vrste, ki zvršujejo nenavadna dela ali za denar ali pa zato, da svet o njih govori.

Telegrami.

Trst, 1. julija. Včeraj je zbolela 15letna dekla Gorjanec in je necej umrla, če za kolero, ni še določeno.

Videm na Laškem, 1. julija. Včeraj ste tukaj zopet dve osebi za kolero umrli.

Izdajatelj in odgovorni vrednik Josip Jeriô.

Monakovo, 2. julija. Kakor „Fremdenblatt“ piše, se je kabinet včeraj odpovedal.

Würzburg, 1. julija. Berolin-Stuttgartski nagliô trčil je danes popoldne z Schweinefurtskim poštnim vlakom, kterega so v Rottendorfu po napačnem tiru venkaj spustili. Oba strojevodji in pa 7 popotnikov je mrtvih, veliko ljudi pa ranjenih.

London, 2. julija. Volitve so se včeraj začele. Do sedaj je 33 poslancev zopet voljenih. V Colehestru so Gladstonovi pristaši konservativcem podlegli.

Umrli so:

30. junija. Alojzija Lileg, železniškega uradnika žena, 72 let, Krakovski nasip št 4, ostarelost.

1. julija. Anton Poderšaj, ključavničarjev sin, 22 dni, av. Florjana ulice št. 29, božjast.

Tuji.

30. junija.

Pri **Maliču**: H. Heimer, potovalec, z Dunaja. — Jož. Halleker, tovarnar, iz Schönberga. — Rickhoff, zasebnik, s soprogo, iz Rig. — Ferd. Sagasser, uradnik, s sinom, iz Reichenburga. — Sigm. Auspitz, potovalec, iz Seegedina. — Franc Burkhart, potovalec, iz Ogerskega. — Janez Pauliô, stotnik, s soprogo, iz Trsta. — Peter Loser, zasebnik, s sinom, iz Trsta. — Karol Scavini, trgovec, iz Trsta.

Pri **Stonu**: Alb. Buggermann, trgovec, iz Berolina. — Julij Sobotta, trgovec, iz Berolina. — Jožef Aichheller, trgovec, iz Mannhaima. — Karl pl. Manussi, stotnik, z Dunaja. — Nadler, Knaak, in Sruh, potovalci, z Dunaja. — Ignacij Deveneri, vrednik, iz Budapešte. — Venzel Hudoba, zasebnik, iz Zenga. — Karola pl. Nemethy, generalova soproga, iz Zagreba. — Jožef Acenrti, zasebnik, iz Reke. — Ignac Lowinger, trgovec, iz Kaniže. — Matevž Mahniô, agent, iz Rakeka. — Dr. J. Pitamiô, odvetnik, iz Postojne.

Pri **Bavarskem dvoru**: L. Skrozoppi, zasebnik, iz Udine. — Peter Velepîô, iz Ljubljane. — F. Pleiker, zasebnik, iz Ljubljane.

Pri **Južnem kolodvoru**: Franc Hrovat, c. k. kaplan, mornarice, iz Pulja. — Franc Hladnik, zasebnik, iz Idrije.

Pri **Virantu**: J. Bajec, učitelj, iz Brežovice. — Jožef Poloschan, posestnik, iz Planine. — Jožef Klemenô, posestnik, iz Št. Vida.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	734.87	+15.4	sl. svzh.	oblačno	
1. 2. u. pop.	735.68	+1.8	sr. jzap.	del. jasno	2.70
9. u. zveč.	737.80	+14.6	sl. jvzh.	jasno	dež

Dopoludne do 9. ure dež, pozneje oblačno. Popoludne med 5. in 6. uro mavrica, zvečer zarija. Srednja temperatura 16.6° C., za 2.4° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

2. julija

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85 gl. 15 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	85 „ 90 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	117 „ 35 „
Papirna renta, davka prosta	102 „ — „
Akcije avstr.-ogerske banke	869 „ — „
Kreditne akcije	277 „ 60 „
London	126 „ — „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 98 1/2 „
Ces. cekini	5 „ 94 „
Nemške marke	61 „ 85 1/2 „

V našem založništvu je izšla in se dobiva po vseh knjigotržnicah knjiga:

Die landwirtschaftlichen Gesetze u. Verordnungen des Herzogthums Krain.

Za poljedelce in gozdarje, političke uradnike, občinske predstojnike, osebito za kranjske učitelje in učiteljske pripravnike.

S pojasnili izdal na svitlo prof.

Vilj. Linhart.

6 pól v 8°. Cena mehko vezani knjižici je 50, po pošti 55 kr.

Ta knjižica vsebuje vse poljedelske postave in ukaze za Kranjsko: postavo za tižje varstvo, pokončevanje mrtesov, poljsko varstvo, za pokončevanje predence, v obrambo ribarenja itd., s primernimi privodostvoimi in poljedelskimi pojasnili. Tudi priložene razprave o „tižjem varstvu“, „predencih“, „umnem ribarstvu“, „trini uliti“ itd. vsebujejo mnogo poučljivega in zanimivega. Dodatek razpravlja vrednost gozda in najvažnejše določbe gozdarskega zakona. Ker je gotovo toplo želeli, da se razširja znanje poljedelskih postav, kajti take zbirke gledt teh postav smo dozdaj pogrešali, bode ta knjižica istinito odpomogla živi potrebi. Priporočamo jo torej vsem onim, ki se pešajo s poljedelstvom, osebito pa velečestiti duhovščini in kranjskemu učiteljstvu.

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg

knjigotržnica

v Ljubljani na Kongresnem trgu.

Oglas.

1000 knjig „Lira in Cvetje“

zbirka vsakovrstnih pesni je naprodaj, ktere je ranjki gosp. Ivan Dolinar založil in na svitlo dal, in kterih, žal, ni utegnil razprodati, in je tiskovina še na dolgu. Da se ranjcemu gosp. Dolinar-ju čast reši, priporoča to knjigo vsm čast. rodoljubom in prijateljem soproga ranjcega in sicer po znižani ceni 40 kr. za vsaki zvezek, prost poštnine.

S spoštovanjem

Katarina vdova Dolinar.

Trst.

Via Ferriera št. 323.

Št. 11318

Razglas

(2)

Neznana zlobna roka je necej onesnažila Anastazija Grûna spomenik pred Križevniki.

Da se bode na sled prišlo pouzročevalcem taciâ pobalinskih dejanj, ktera je najostreje obsojati v interesu Ljubljanskega mesta in da se prepreči ponavljanje taciâ sramotnih dogodkov, bodi občinstvo, ki mu je mari za javni red, nujno pozvano, naj podpira delovanje redarstvenih organov in gosposki ovadi vse, kar bi utegnîlo pripomoči, da se zvedo storilci oziroma, da se onemogoči izvršitev njihove namire.

Mestni magistrat Ljubljanski

dné 1. julija 1886.

Za pismonoša

pri kaki deželni pošti ali sicer za potnika ponuja se še krepak mož pri 50. letih, ki je imel tudi do sedaj tak posel ter se lahko skaže z dobrimi sprîčali. Več pové vredništvo „Slovenca“.

LEOPOLD TRATNIK,

poprej

Matej Schreiner,
izdelovalec cerkvenega orodja
in posode,
v **Ljubljani**,
Sv. Petra cesta šte. 27.

Prečastiti duhovščini in p. n. gospodim cerkvenim predstojnikom priporoča svojo že staro, daleč okolo dobro poznano

delavnico cerkvenega orodja.

Zdaj izdeluje se vse prav lepo in močno, po novih obrisih in modelih; vse orodje bode izdelano v zlogih primerno cerkvam, n. pr. gotiñem, romanskem itd.; tudi imam v zalogi več reči izdelanih, kot monštrance, kelihe, lampe, križe za bendera in altarje, svečnike mnogovrstne velikosti, dobro posrebrene, tudi izdelujem rumene, kakoršne kdo želi; staro cerkveno orodje bode na novo pozlateno in posrebreno; strelovodi, ker morajo večkrat pozlateni biti, se v ognji pozlaté.

Priporočam tudi svojo

ново napravo za posrebovanje.

Sprejemajo se vsakojake kovine za posrebre-nje, pozlačenje, ponikljevanje, pobakrenje itd. Zlice, noži in vilice iz kitajskega srebra posre-brujejo se pri meni vstrajno in dobro. Srebrne reči osnažim, da so kakor nove.

Poprave v stroko spadajoče izvršujem točno in jake poceni.

Ponikljevanje se posebno priporoča pri železu in jeklu, kterega se potem ne prijema rja in prav lepo izgleda.

Naročena dela izvršujejo se v vsakoršnem zlogu natančno po nakazanem obrisu točno in kar mogoče po nizki cenî.

☛ Za do'ro pozlatane in srebrene e garantirano. (16)

Poštné zveze.

Odhod iz Ljubljane.

V Novomesto vsak dan ob 6 zjutraj, sprejema blago in popotnike. Prostora je za pet ljudi.

V Lukovco preko Domžal vsak dan ob 7 zjutraj.

V Kočevje preko Velikih Lasîh vsak dan ob 1/4 7 zjutraj.

V Kamnik vsak dan ob 1/4 5 popoldne poleti, ob 3 pozimi.

V Polhov Gradec in na Dobrovo vsak ponedeljek, sredo, petek in soboto ob 1/4 5 popoldne poleti, ob 2 pozimi.

Na Ig ob 1/4 5 popoldne poleti, ob 3 pozimi.

Prihod v Ljubljano.

Iz Novega mesta vsak dan ob 2 popoldne.

Iz Lukovce vsak dan ob 5. uri 25 min. popoldne.

Iz Kočevja vsak dan ob 6. uri 20 min. popoldne.

Iz Iga vsak dan ob 8. uri 30 min. zjutraj.

Iz Kamnika vsak dan ob 9. uri 5 min. dopoludne.

Iz Polh. Gradca in Dobrove vsak ponedeljek, sredo, petek in soboto ob 9. uri 15 min. dopoludne.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.